

ARCHEOLOGIENOTA PEER - BOLLISENBEEK

S. VERSTREKEN, K. BOUCKAERT, N. GEELLEN,
K. PLESSERS, D. WIJNS & J. CLAESEN

MAART 2025

Titel

Archeologienota zonder ingreep in de bodem. Peer - Bollisenbeek

Auteur(s)

Stien Verstreken, Kevin Bouckaert, Niels Geelen,
Kevin Plessers, Dimitri Wijns & Jan Claesen

Projectnummer

2025B308

Plaats en datum

Kortenaken, maart 2025

Reeks en nummer

ARCHEBO rapport 2025B308

ISSN 2034-5615

© 2025 ARCHEBO bv

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen</i>	4
1.2	<i>Beschrijving onderzoekopdracht</i>	4
1.3	<i>Doelstellingen</i>	7
1.4	<i>Randvoorwaarden.....</i>	7
1.5	<i>Onderzoeksvragen</i>	7
2	Huidige & toekomstige situatie	8
2.1	<i>Huidige situatie</i>	8
2.2	<i>Toekomstige situatie.....</i>	10
3	Bureauonderzoek	12
3.1	<i>Landschappelijke & bodemkundige situering</i>	12
3.2	<i>Archeologische en erfgoedkundige data.....</i>	23
3.3	<i>Historiek en cartografische bronnen.....</i>	25
3.4	<i>Archeologische verwachting</i>	32
4	Resultaten bureauonderzoek	33
4.1	<i>Algemeen</i>	33
4.2	<i>Beantwoording onderzoeksvragen</i>	33
4.3	<i>Samenvatting / assessment bureauonderzoek</i>	34
4.4	<i>Programma van maatregelen.....</i>	35
5	Bibliografie	36
6	Figurenlijst.....	37
7	Plannenlijst.....	38

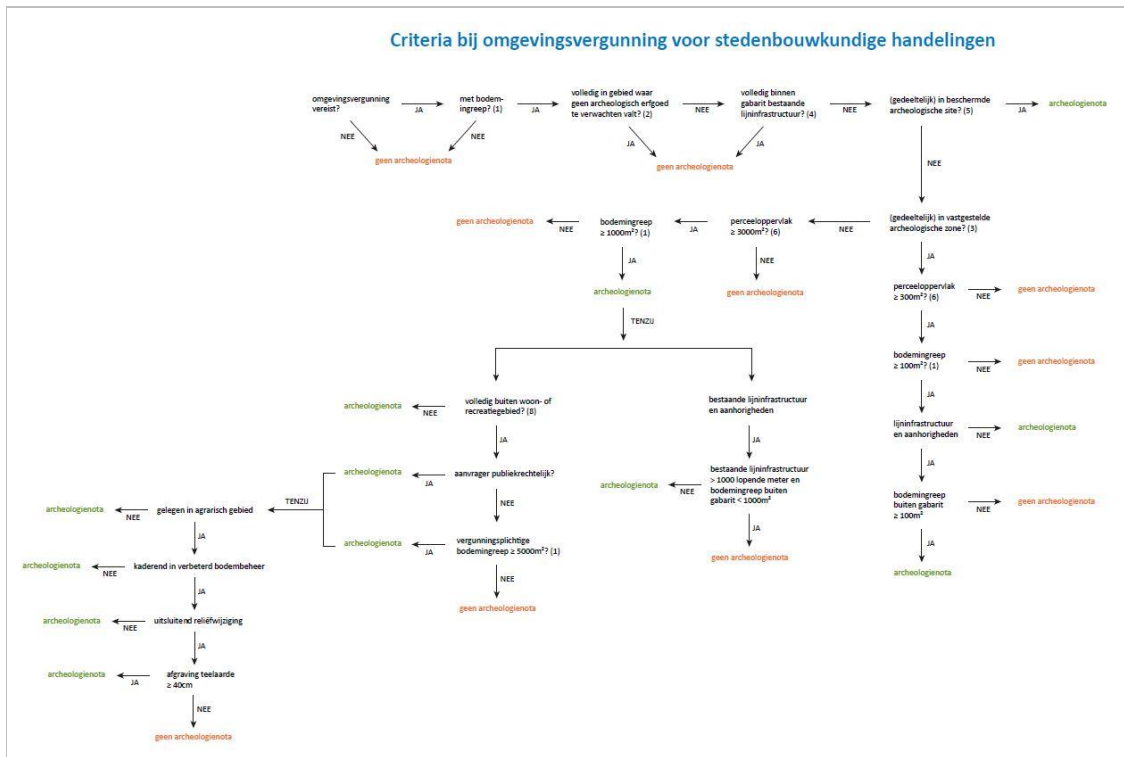
1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een omgevingsvergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen

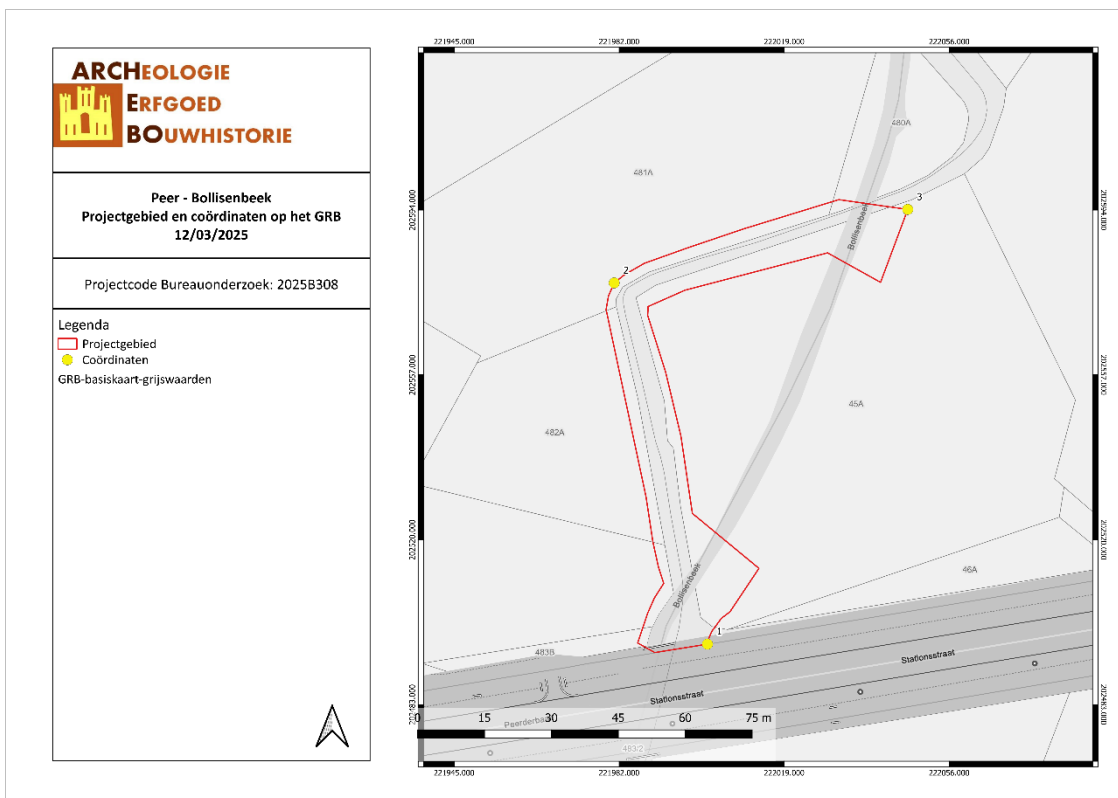
1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bv een archeologienota opgemaakt voor een projectgebied aan de Bormansstraat en Walshoutemstraat te Walshoutem deelgemeente van Landen (Vlaams-Brabant).

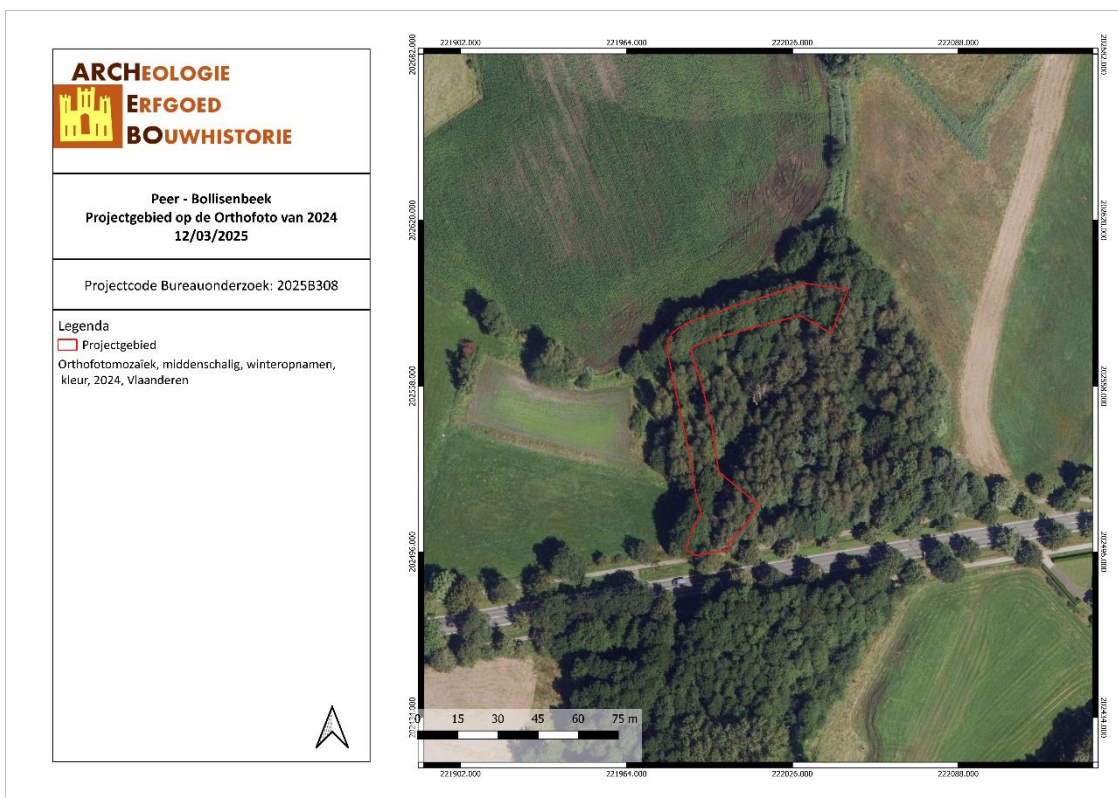
Aangezien de aanvraag voor een omgevingsvergunning na 1 juni 2016 werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2, 5.4.8 en 5.4.9). Het bureauonderzoek werd uitgevoerd in maart 2025 onder leiding van erkend archeoloog Jan Claesen. In de onderhavige archeologienota worden de locatie van het terrein en de reeds uitgevoerde werken geanalyseerd. Deze informatie wordt samen met de resultaten van een archeologisch bureauonderzoek bestudeerd.

Administratieve fiche																			
Naam site:	Peer - Bollisenbeek																		
Onderzoek:	Archeologienota zonder ingreep in de bodem																		
Ligging:	Limburg, Peer, Wijchmaal, Stationstraat, Peerderbaan, Bollisenbeek																		
Kadaster:	Peer, afdeling 4/Wijchmaal, sectie B, percelen 45A, 483B, 483C, 482A, 481A, 480A																		
Coördinaten:	<table> <tr> <td>1</td> <td>X</td> <td>222002.71</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>202496.18</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>X</td> <td>221981.42</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>202578.48</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>X</td> <td>222047.62</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>202594.06</td> </tr> </table>	1	X	222002.71		Y	202496.18	2	X	221981.42		Y	202578.48	3	X	222047.62		Y	202594.06
1	X	222002.71																	
	Y	202496.18																	
2	X	221981.42																	
	Y	202578.48																	
3	X	222047.62																	
	Y	202594.06																	
Uitvoerder:	ARCHEBO bv Merelnest 5 3470 Kortenaeken																		
Projectcode bureauonderzoek:	2025B308																		
Projectleiding:	Jan Claesen																		
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014																		
Bewaarplaats archief:	Bij de opdrachtgever																		
Grootte projectgebied:	ca. 1697 m ²																		
Uitvoeringsperiode:	maart 2025																		
Reden van de ingreep	stedenbouwkundig																		
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze archeologienota is een archeologische evaluatie van het terrein, de geplande werken en impact op het bodemarchief.																		
Termen Thesauri:	Bureauonderzoek, verstoring, stedenbouwkundig, Peer																		

De onderstaande GRB-kadasterkaart en Orthofoto tonen het projectgebied op de meest recente stadskarten en luchtfoto's.

Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2025)

Figuur 3: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2024 (Geopunt, 2025)

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

1.4 RANDVOORWAARDEN

Er dienen geen randvoorwaarden worden opgenomen.

1.5 ONDERZOEKSVRAGEN

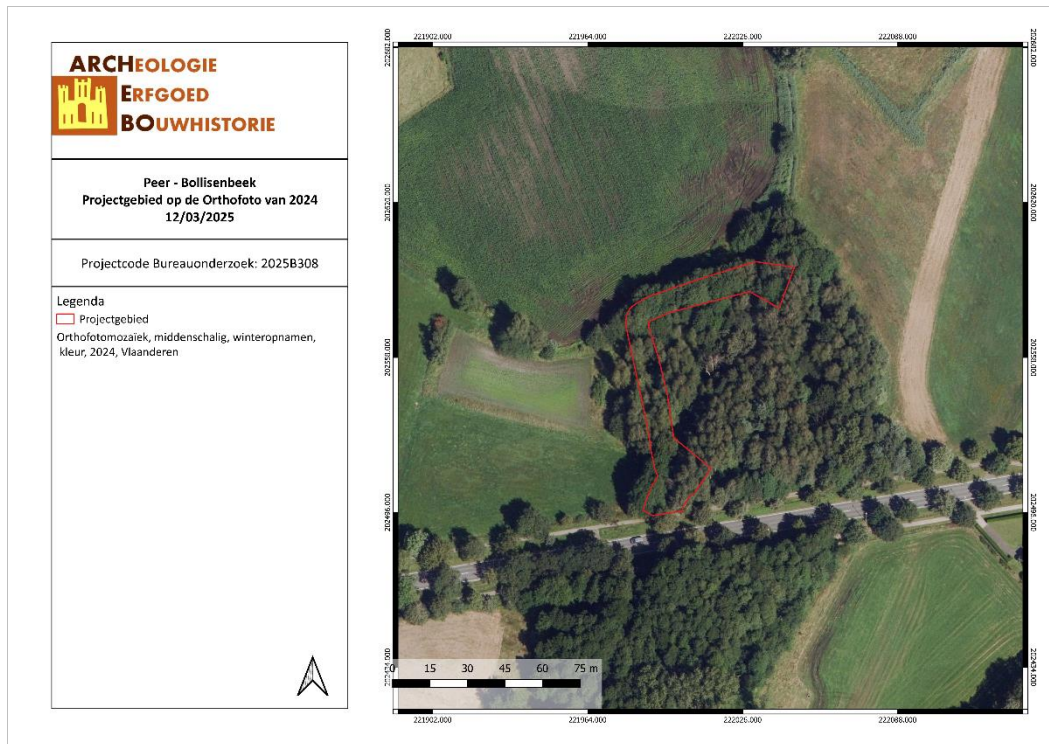
Tijdens het bureauonderzoek dienen op zijn minst onderstaande vragen beantwoord te worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*
2. *Welke info is er nog te vinden over voormalige constructies op het terrein?*
3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van historisch kaart- en bronnenmateriaal?*
4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

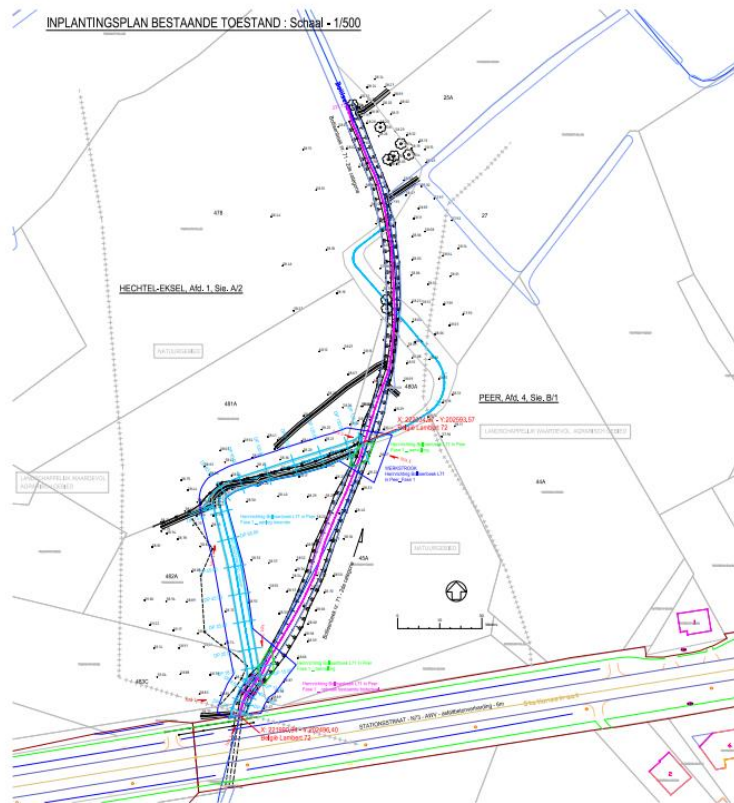
2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied grenst in het zuiden aan de Stationsstraat/Peerderbaan en in het oosten aan de Bollisenbeek. Binnen het projectgebied zijn bomen aanwezig. Het volledige projectgebied met uitzondering van het uiterste zuidelijke punt valt binnen natuurgebied, het uiterste zuiden valt binnen landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

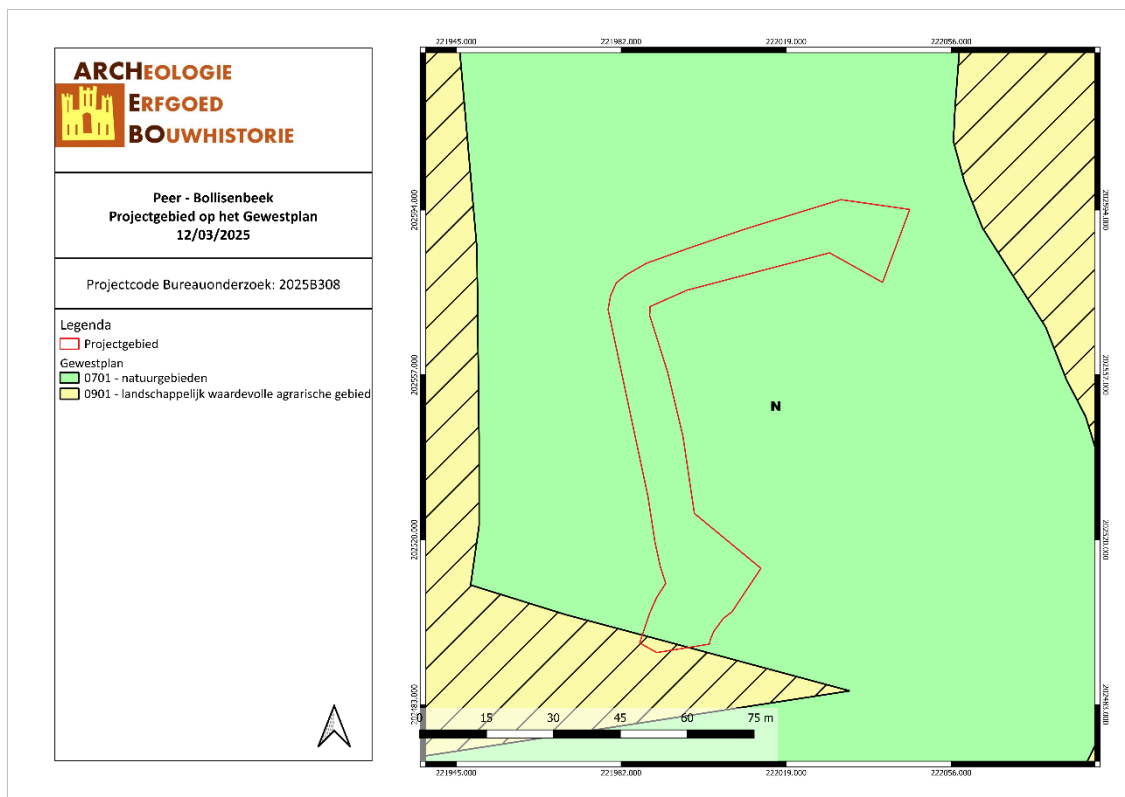

PEBO/12/03/25/3 - Digitale aanmaak

Figuur 4: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2025 (Geopunt, 2025)

Figuur 5: Bestaande toestand (Opdrachtgever, 2025)

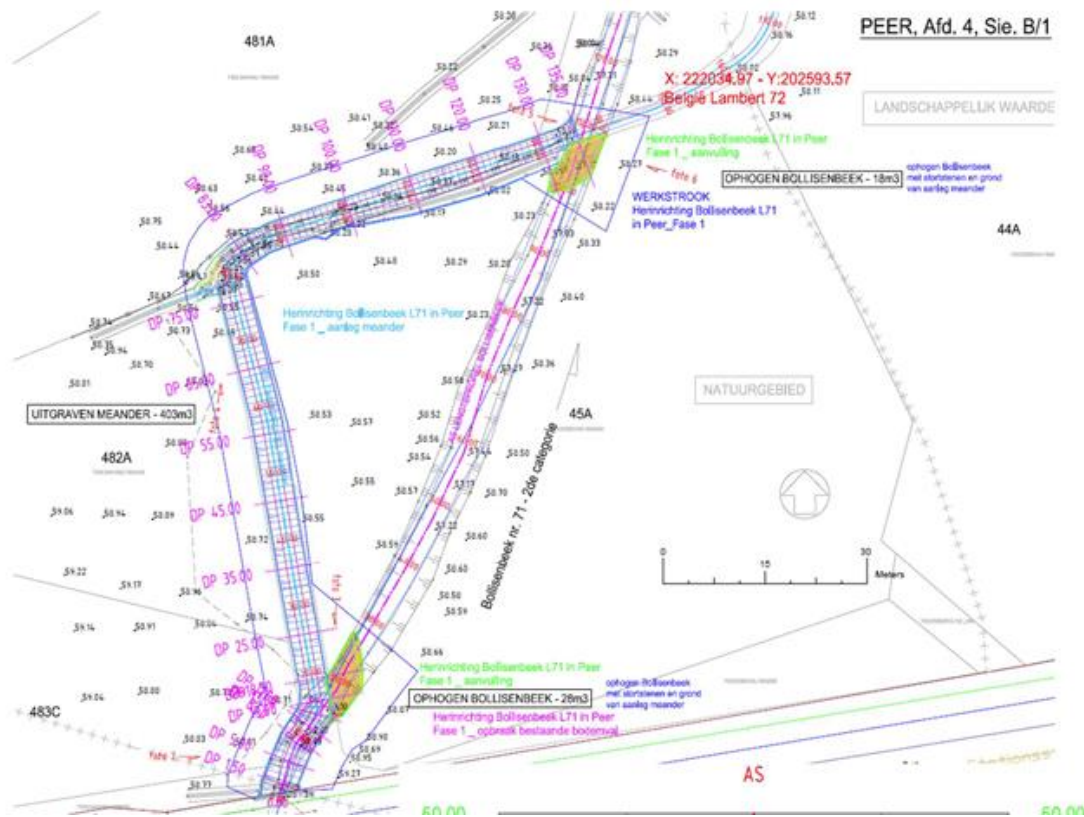
PEBO/12/03/25/4 - Digitale aanmaak

Figuur 6: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2025)

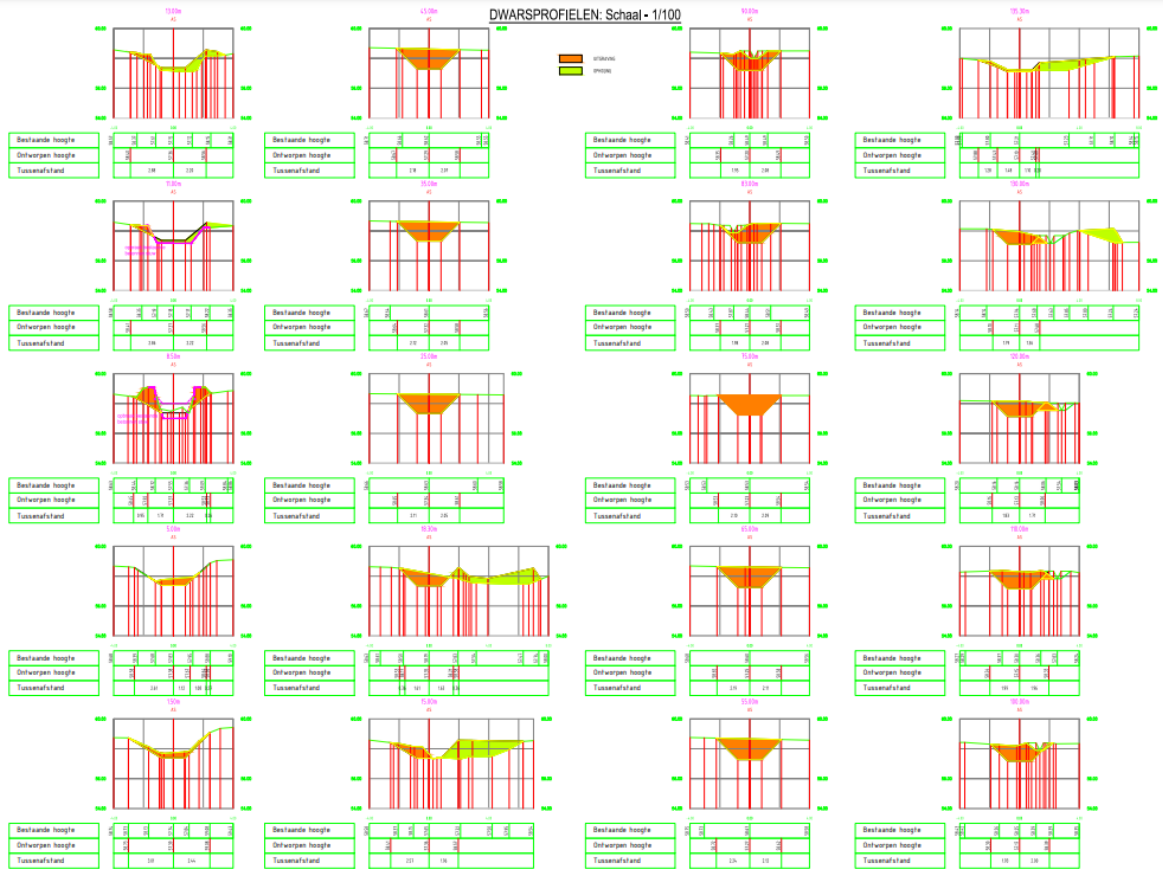
2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

Binnen fase 1 van het projectgebied zal de Bollissenbeek heraangelegd worden in een meander. Binnen deze meander zal de opdrachtgever dood hout inbrengen de bodemingreep bedraagt hier maximaal 1,35 m onder het mV. Alvorens deze werken kunnen starten zullen de bestaande bomen gekapt worden en de bestaande betonnen stuw zal verwijderd worden. Tot slot word de oude loop gelegen in het bos gedeeltelijk gedempt.

De grondwerken zullen de bodem verstoren tot op een diepte van ca. 1,35 m onder het mV.

Figuur 7: Nieuwe Toestand (Opdrachtgever, 2025)

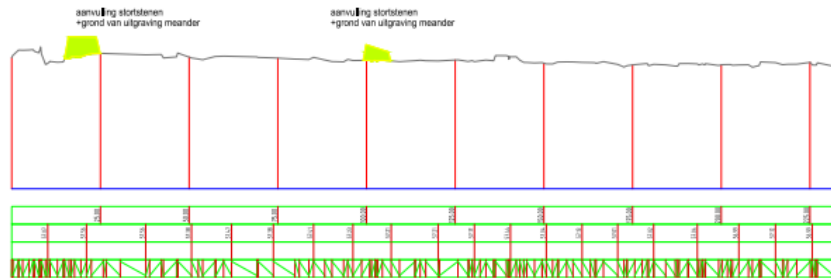

Figuur 8: Doorsnedes (Opdrachtgever, 2025)

LENGTEPROFIEL: as Bollisenbeek
SCHAAL:
Hoogte: 1/100
Lengte: 1/500

VEREKENINGSVAK: 500m

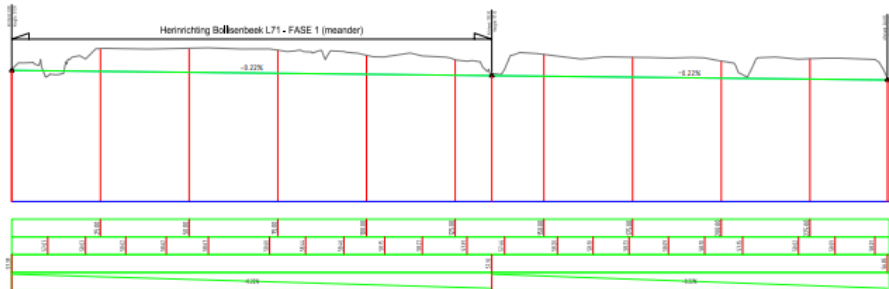
Samengestelde afstand
Bestaande hoogte
Oefwerpen hoogte
Helling

LENGTEPROFIEL: as meander
SCHAAL:
Hoogte: 1/100
Lengte: 1/500

VEREKENINGSVAK: 500m

Samengestelde afstand
Bestaande hoogte
Oefwerpen hoogte
Helling

Figuur 9: Lengteprofielen (Opdrachtgever, 2025)

3 BUREAUONDERZOEK

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

In dit hoofdstuk wordt gebruik gemaakt van alle beschikbare kaarten van het plangebied, te weten de bodemkaart, geologische kaarten, bodemerosiekaart, bodemgebruikskaart en relevante historische kaarten. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) werd gebruikt als uitgangspunt voor de bestudering van archeologische waarden in de omgeving van het plangebied.

De gebruikte kaarten werden in georeferentieerde vorm (Belge Lambert 1972) gebruikt in het programma QGIS. In dit programma werden de genoemde kaarten als lagen toegevoegd teneinde er de huidige en toekomstige situatie op te kunnen weergeven. Het plangebied werd bovendien op alle kaarten geplot om de oriëntatie op de kaarten te vergemakkelijken.

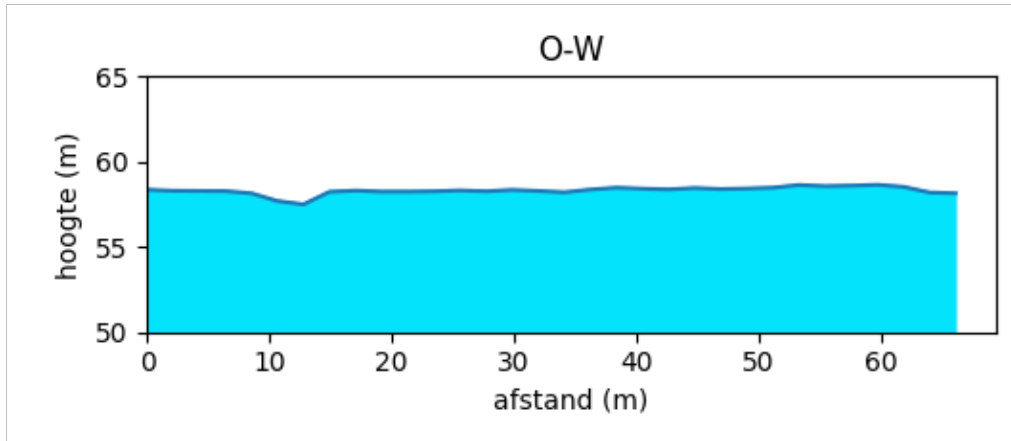
3.1 LANDSCHAPPELIJKE & BODEMKUNDIGE SITUERING

3.1.1 Topografische situering

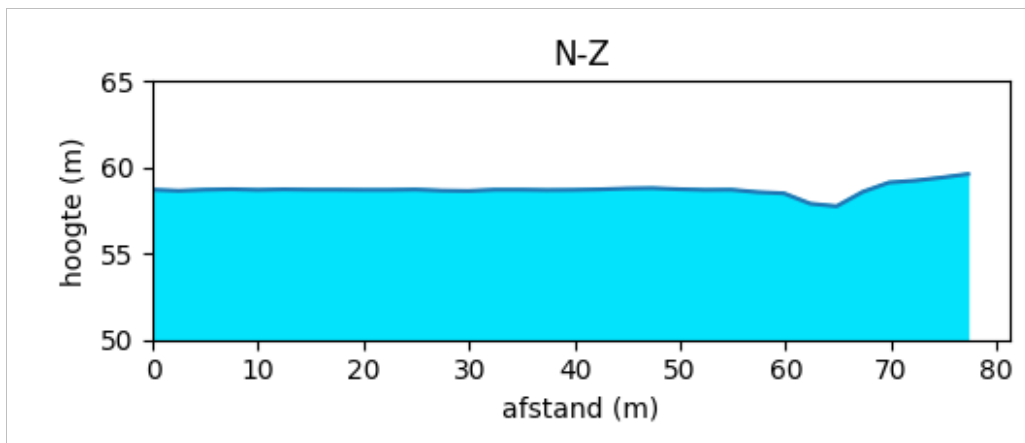
Het projectgebied ligt aan de Stationstraat/Peerderbaan in Weichmaal, een deelgemeente van Peer, een stad en provincie gelegen in de Belgische provincie Limburg. De gemeente Peer wordt omringd door de gemeentes Pelt, Bocholt, Bree, Oudsbergen, Houthalen-Helchteren en Hechtel-Eksel. De gemeente bestaat uit meerdere deelgemeentes zoals Kleine-Brogel, Grote-Brogel en Wijchmaal. Verder telt Peer tot slot nog twee kerkdorpen bestaande uit Linde en Wauberg. Het projectgebied is landelijke gelegen nabij de dorpskern van Weichmaal. Het wordt verder omringd door natuurgebied, akker- en weilanden. Ten weten van het projectgebied is de noord-zuidverbinding N74 terug te vinden.¹

De hoogte van het projectgebied stijgt van 58 m TAW in het oosten naar 57,8 m TAW in het westen, en van 58 m TAW in het noorden naar 59 m in het zuiden, een stijging van 0,2 en 1 m over een afstand van 65 à 75 m. De hoogte van het projectgebied blijft dus over het hele terrein hetzelfde. Bij beide hoogteprofielen is echter een inzinking terug te vinden. In beide gevallen betreft dit de Bollisenbeek die door het projectgebied loopt. De dichtstbijzijnde waterloop loopt in het noorden en zuiden door het projectgebied. Het projectgebied is dus gelegen in het dal van de rivier. Op de topografische kaart is de oude meanderende Bollisenbeek terug te vinden die doorheen het projectgebied loopt. Deze meanderende rivier is nog terug te vinden op de topografische kaart van 1939, nadien is deze gedempt. De trefkans voor steentijd sites in dit gebied is hierdoor dus eerder laag.

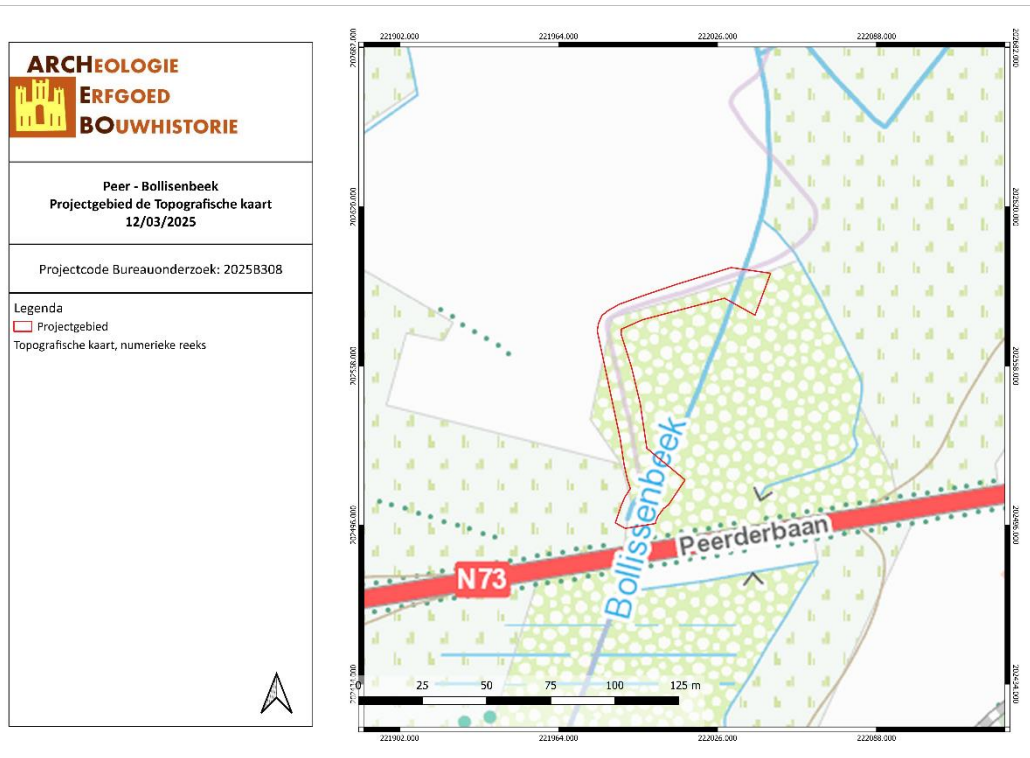
¹ Wikipedia, "Peer", in Wikipedia, geraadpleegd 12 maart 2025, [https://nl.wikipedia.org/wiki/Peer_\(Belgi%C3%AB\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Peer_(Belgi%C3%AB)).

Figuur 10: Hoogteprofiel doorheen het plangebied (O-W) (Geopunt, 2025)

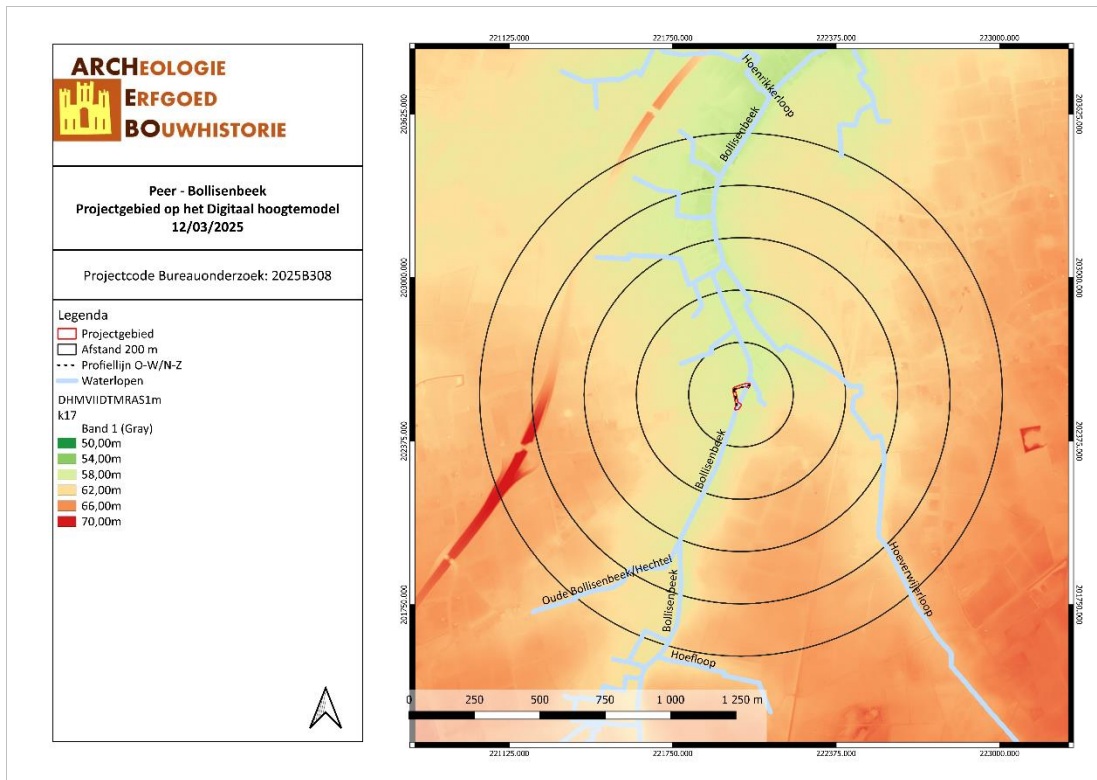

Figuur 11: Hoogteprofiel doorheen het plangebied (N-Z) (Geopunt, 2025)

PEBO/12/03/25/5 - Digitale aanmaak

Figuur 12: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2025)

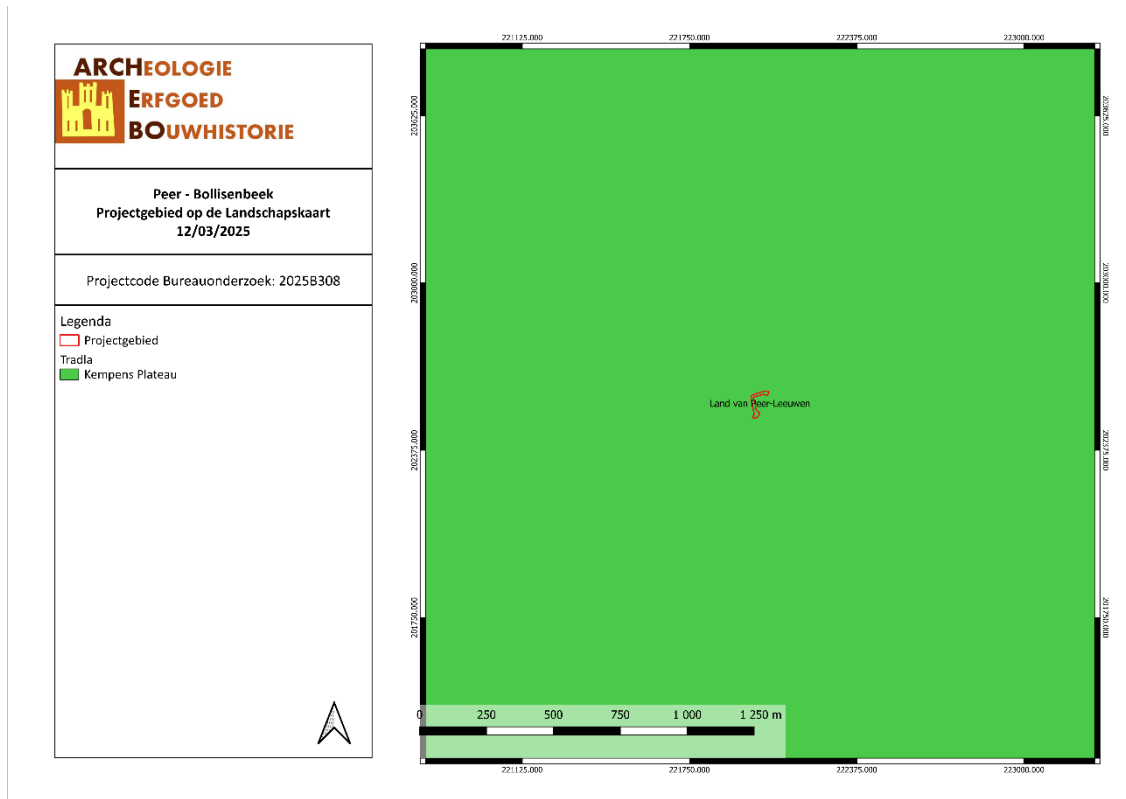
PEBO/12/03/25/6 - Digitale aanmaak

Figuur 13: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2025)

3.1.2 Geologie & landschap

3.1.2.1 Fysisch geografisch

Het projectgebied is volgens de Traditionele Landschappenkaart gekarteerd binnen het Kempens plateau en meer bepaald op het land van Peer-Leeuwen.

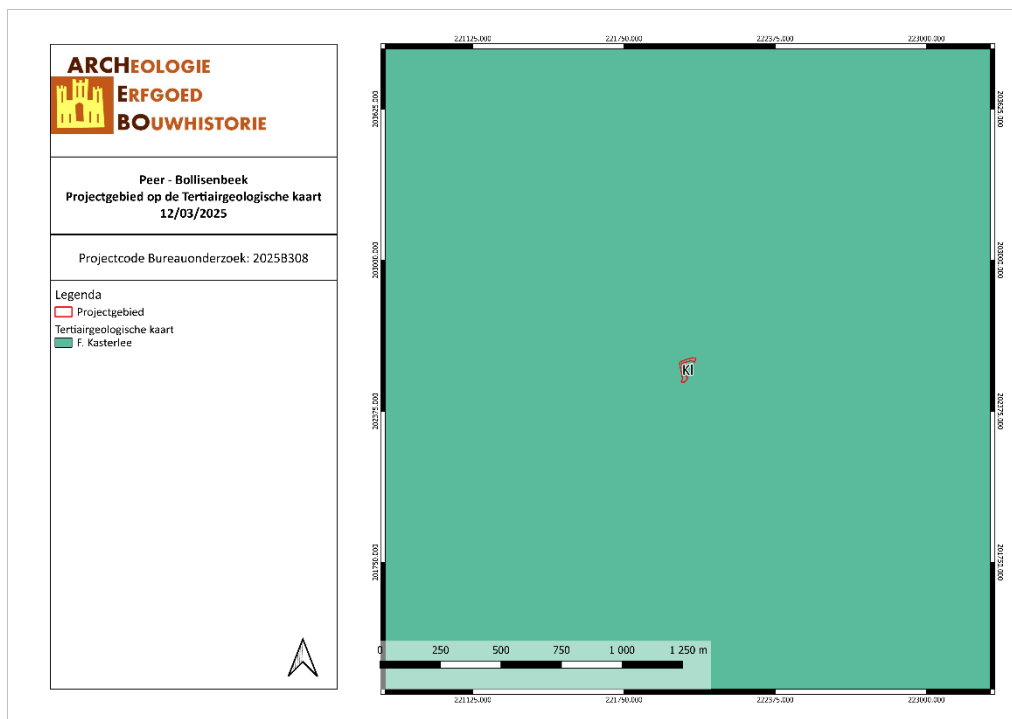
PEBO/12/03/25/7 - Digitale aanmaak

Figuur 14: Situering van het projectgebied op de Landschapskaart (Geopunt, 2025)

3.1.2.2 Paleogeen & neogeen (Tertiair)

Op basis van de Databank Ondergrond Vlaanderen bevindt het projectgebied zich binnen de Formatie van Kasterlee. De Formatie van Kasterlee is een geologische formatie in de ondergrond van het noorden van België. De formatie bestaat uit bleekgroen tot bruin fijn zand met paarse klei-horizonten dat licht glauconiethoudend, micahoudend is met onderaan kleine zwarte silexkeitjes.

Tijdens deze relatief korte laatste periode van het Tertiair (het Plioceen) komen een reeks zanden tot afzetting die de ondergrond bepalen ten noorden van de lijn Antwerpen-Herentals-Bree. We vermelden alleen de meest essentiële eenheden waarvan de hier geschetste samenhang trouwens niet altijd bevredigend is gekend. Tussen beide aanwezige stromen worden de Mol Zanden afgezet in een deltaïsch milieu met tussenschakelingen van moerassen. Het onderste Donk Zand vult een delta-arm op ingesneden in het Kasterlee Zand (= Kattendijk Zand), en het wordt bedekt door de Spriet van De Maat. De breuk van Rauw, de uiterste westelijke rand van de Roerdal Slenk, is nu zeer actief zodat ten oosten ervan het bovenste Maatheide Zand in het wegzinkende compartiment wel 40 m dik kan worden. Hierop rust in de buurt van Postel nog een marien zand (=Zandvliet Zand) en is dit geheel meer dan 100 m dik.²

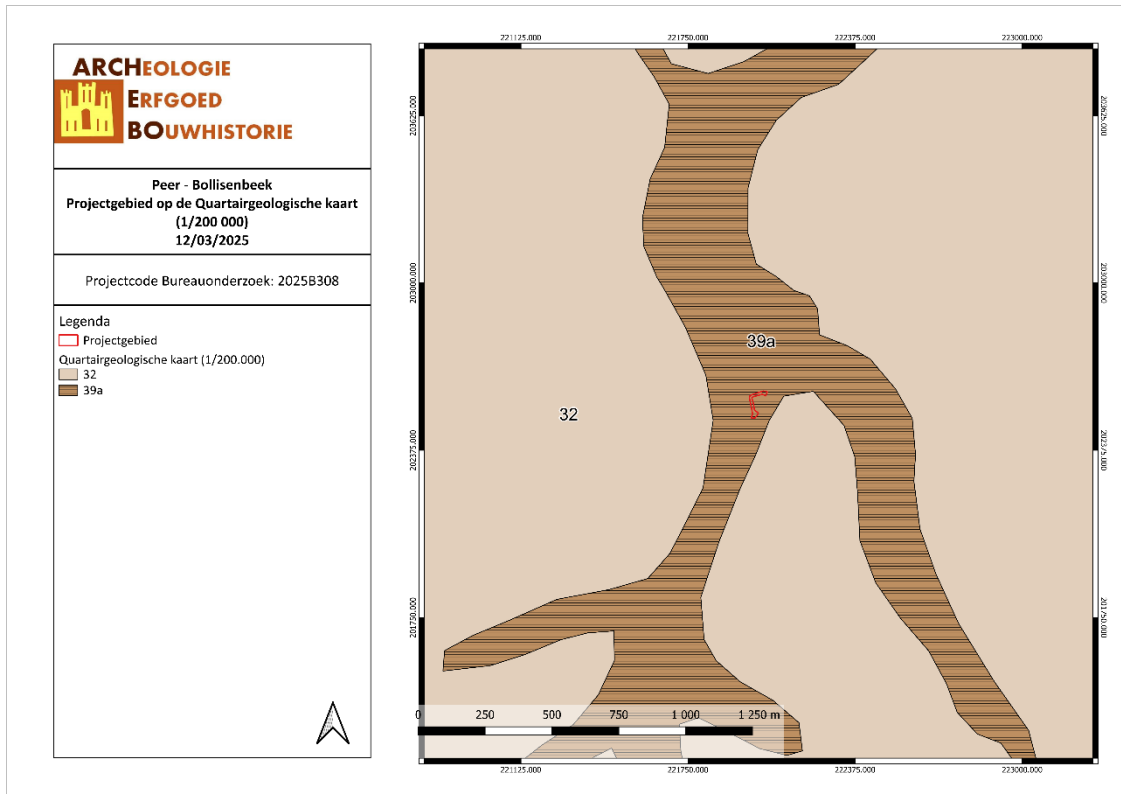
PEBO/12/03/25/8 - Digitale aanmaak

Figuur 15: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (Geopunt, 2025)

² F. Gullentops en L. Wouters, red., *Delfstoffen in Vlaanderen* (Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Departement EWBL, 1996), 21.

3.1.2.3 Quartair

Volgens de quartairgeologische kaart (1/200.000) bevindt het projectgebied zich volledig binnen type 39a. De onderste laag bestaat uit fluviatiele afzettingen (Rijnsedimenten) van het Baveliaan (Post-Jaromillo – VroegPleistoceen). Bovenop deze laag liggen fluviatiele afzettingen die bestaan uit herwerkte Maas- en Rijnsedimenten van het Laat-Pleistoceen en het Midden-Pleistoceen. Hierboven zijn eolische afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) en/of het Saaliaan (Midden-Pleistoceen) terug te vinden of hellingsafzettingen afkomstig uit het Quartair. Helemaal bovenaan zijn fluviatiele afzettingen (inclusief organochemische en perimariene) afzettingen van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal (Laat-Weichseliaan).³

PEBO/12/03/25/9 - Digitale aanmaak

Figuur 16: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200 000 (Geopunt, 2025)

³ BOGEMANS F., *De quartairgeologische overzichtkaart van Vlaanderen*, Brussel 2005.

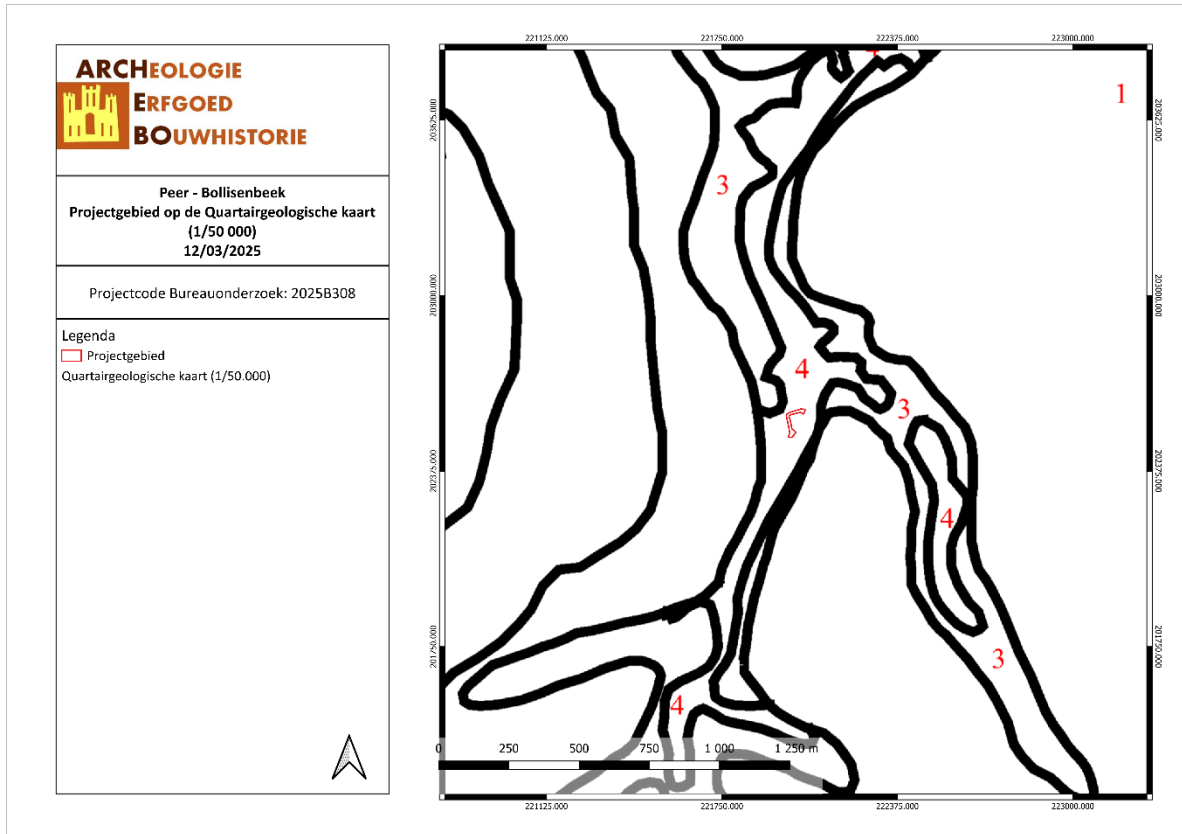
39a	
FH	FH fluviatiele afzettingen (inclusief organochemische en perimariene afzettingen van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal (Laat-Weichseliaan).
ELPw-MPs en/of HQ *	
F (HMR) LP-MP	* De karteereenheid is mogelijk afwezig.
	ELPw-MPs eolische afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) en/of het Saaliaan (Midden-Pleistoceen).
	HQ hellingsafzettingen van het Quartair.
	F (HMR) LP-MP fluviatiele afzettingen die bestaan uit herwerkte Maas- en Rijnsedimenten van het Laat-Pleistoceen en het Midden-Pleistoceen.
F (R) VPb	F (R) VPb fluviatiele afzettingen (Rijnsedimenten) van het Baveliaan (Post-Jaromillo – VroegPleistoceen)

Volgens de quartairgeologische kaart (1/50.000) valt het volledige onderzoeksgebied binnen type 4. Volgens de quartairgeologische kaart (1/50 000) valt het volledige projectgebied binnen type 4. De jongste van deze afzetting bestaat uit de Formatie van Singraven. Deze lagen zijn afgezet door een meanderende rivier of beek. Deze Eenheid bestaande uit klei, venig en siltig fijn zand en soms grof zand. Hier en daar komen pure veenlagen voor. Vaak ijzerhoudend. Deze afzettingen zijn het resultaat van (sub)recente alluvatie in het bekken van de Grote en Kleine Nete. De eenheid komt eveneens voor in diverse beekvalleien, o.a. op het Kempisch Plateau. Komt overeen met het alm, alfe en alt van de vroegere geologische kaart. De dikte bedraagt meestal 1 à 2 m.

Hieronder zijn herwerkte Maas- en Rijnafzettingen terug te vinden. de eenheid zich onderscheidt van de in situ Maas- en Rijnafzettingen op basis van de geomorfologische positie, lithologie, structuren en zware mineralen. De afzettingen bestaan uit middelmatig tot grof zand met regelmatig bijmenging van grind. Ze komen voor in een brede band ten westen van het Kempisch Plateau (Glacis van Beringen-Diepenbeek). Herwerkte afzettingen komen ook voor ten noordoosten van de breuk van Reppel. Worden tevens aangetroffen in de grotere valleien op het Kempisch Plateau (bv. Dommel). De maximale dikte bedraagt ca. 4 m.

Deze laag rust vervolgens op de Lommel Zanden, dit zijn fluviatiele zanden afgezet door een verwilderd riviersysteem. De eenheden bestaan uit grijs middelmatig tot grof zand met lokaal grindbijmenging. De zware mineralen zijn typisch deze van Rijnafzettingen. De Lommel zanden bedekken in het gebied het Kempisch Plateau. Ten noorden van de breuk van Reppel liggen de Bocholt zanden onder de Lommel zanden. De dikte van de Lommel zanden schommelt tussen één à enkele meter in het westen tot 10 à 15 m in de graben. De Bocholt zanden zijn waarschijnlijk slechts enkele meter dik. Er moet benadrukt worden dat het bestaan van de Bocholt zanden op dit kaartblad vermoed wordt op basis van de resultaten van de Quartairgeologische kartering van het aangrenzende kaartblad Maaseik. Helemaal onderaan zijn de Tertiair lagen terug te vinden.⁴

⁴ BEERTEN K., *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart – kaartblad 17*, Leuven.

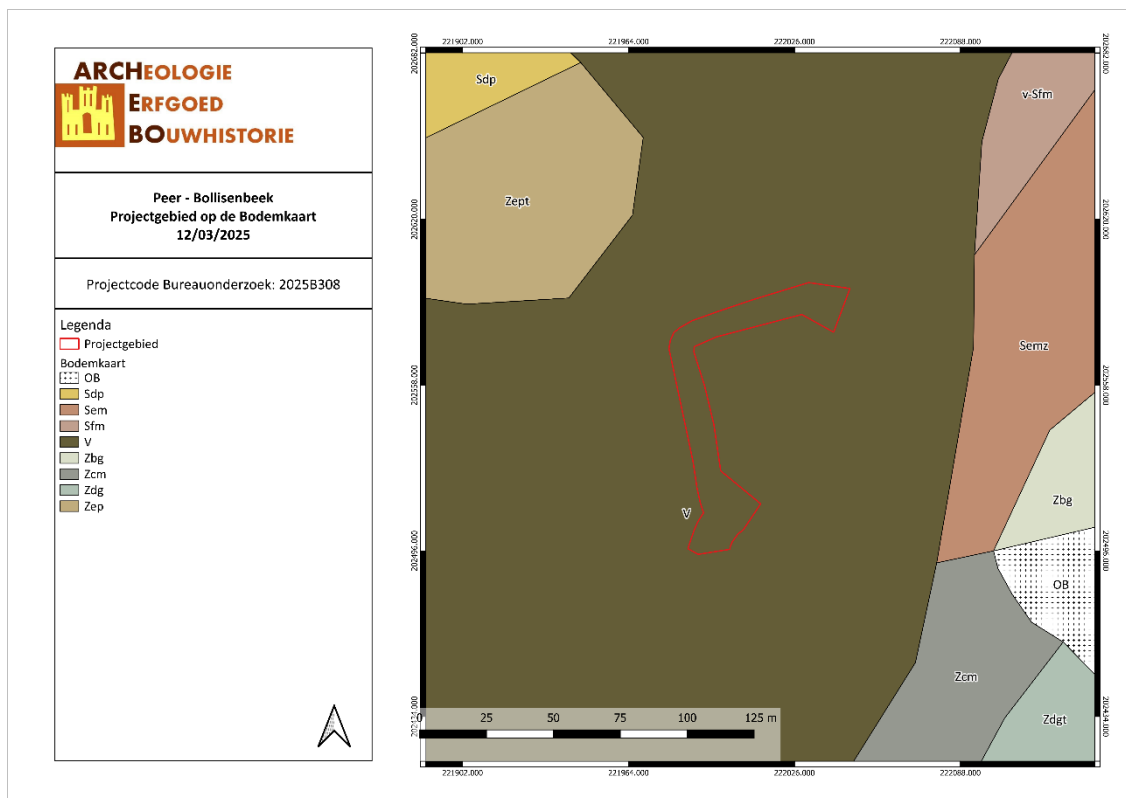

PEBO/12/03/25/10 - Digitale aanmaak

Figuur 17: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50 000 (Geopunt, 2025)

3.1.2.4 Bodem, bodemkundig booronderzoek, erosie & bodemgebruik

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het volledige projectgebied binnen een V bodem. Het symbool V wordt gebruikt om de venige zones in het algemeen aan te duiden, die dan als niet gedifferentieerde eenheden op de kaarten voorgesteld zijn. Het complex V als 'niet gedifferentieerde gronden op veen', groepeert uiteenlopende textuurklassen waarbij de draineringstoestand en de profielontwikkeling niet verder wordt gespecificeerd. Deze groep omvat uiterst natte gronden op veen met meer dan 30% organische stof. De totale dikte van het veen overschrijdt zelden 60 cm. Onder het kleilig veen treft men humeuze donkere kleilaagjes aan die overgaan tot lichtgrijs zand. De waterhuishouding is zeer slecht, de bodems zijn permanent te nat. De veengronden zijn ongeschikt voor landbouw en bosbouw.⁵

PEBO/12/03/25/11 - Digitale aanmaak

Figuur 18: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2025)

Volgens de bodemgebruikkaart valt het uiterste noorden en zuiden van het projectgebied binnen akkerbouw. Het noordwesten valt binnen alluviaal weiland, het centrale deel valt binnen loofbos. Op de potentiële bodemerosiekaart is in het noorden een lichte erosie waar te nemen.

⁵ VAN RANST E. & SYS C., *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20.000)*, Gent, 2000, p. 107, 142, 179, 209.

PEBO/12/03/25/12 - Digitale aanmaak

Figuur 19: Situering van het projectgebied op de Bodemgebruiksaanpak (DOV, 2025)

PEBO/12/03/25/13 - Digitale aanmaak

Figuur 20: Situering van het projectgebied op de Potentiële bodemerisiekartaart (DOV, 2025)

3.2 ARCHEOLOGISCHE EN ERFGOEDKUNDIGE DATA

3.2.1 Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

Binnen het projectgebied zijn er geen archeologische waarden bekend. Binnen een straal van 1 km zijn 5 archeologische waarden bekend.

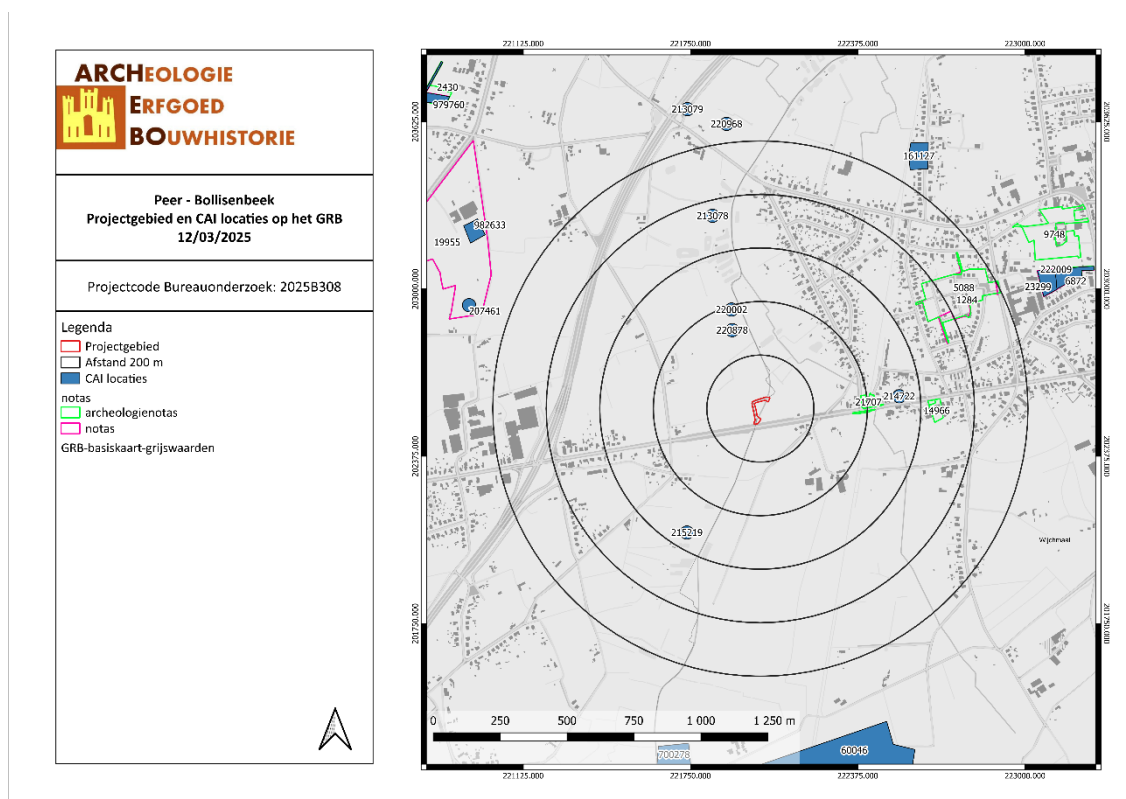
Ca. 709 m ten noorden van het projectgebied (CAI 213078) is een metaaldetectievondst aangetroffen. Dit betreft een zilveren identiteitsplaatje uit de eerste of tweede wereldoorlog.

Ca. 339 m ten noorden van het projectgebied (CAI 220002) is een metaaldetectievondst aangetroffen. het betreft een gouden ducaat uit 1744.

Ca. 277 m ten noorden van het projectgebied (CAI 220878) is wederom een metaaldetectievondst aangetroffen. het betreft Postulaatgulden.

Ca. 516 m ten oosten van het projectgebied (CAI 214722) zijn meerdere toevalsvondsten gemeld. Het betreffen wapens zoals sabels, degens en lichte en zware cavalerie. Door de grote verscheidenheid is dit mogelijk afkomstig uit een persoonlijke verzameling.

Ca. 508 m ten zuidwesten van het projectgebied (CAI 215219) zijn meerdere metaaldetectievondsten aangetroffen. het betreffen munten uit de nieuwe tijd en kogelpunten afkomstig uit de tweede wereldoorlog.

PEBO/12/03/25/14 - Digitale aanmaak

Figuur 21: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2025)

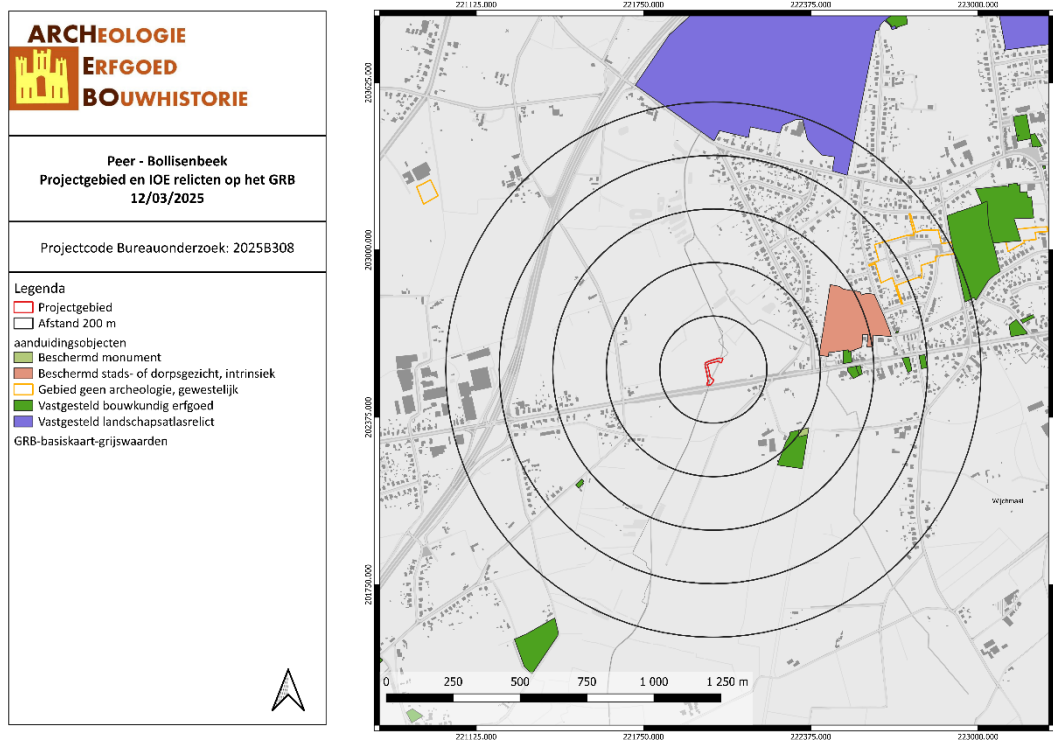
3.2.2 Bekrachtigde archeologienota's en nota's

Binnen een straal van 400 m rondom het projectgebied werd geen (archeologie)nota's opgesteld.

3.2.3 Inventaris Onroerend Erfgoed (IOE)

De Inventaris van het onroerend erfgoed biedt een overzicht van waardevol erfgoed in Vlaanderen. Zowel bouwkundig, archeologisch, landschappelijk als varend erfgoed zijn opgenomen in deze databank, goed voor meer dan 83.000 erfgoedobjecten in totaal. Op basis van diverse zoekcriteria kan er heel gericht naar de verschillende erfgoedobjecten gezocht worden. Erfgoedobjecten kunnen vastgesteld en/of beschermd zijn.⁶

Ten noorden van het projectgebied bevindt zich een vastgesteld landschapsatlasrelict. In het oosten is er een gebied terug te vinden dat aangeduid is als geen archeologie, vastgesteld bouwkundig erfgoed en een beschermd stads- of dorpsgezicht. In het zuiden en zuidwesten is tot slot vastgesteld bouwkundig erfgoed terug te vinden en beschermde monumenten.

PEBO/12/03/25/15 - Digitale aanmaak

Figuur 22: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relict op GRB-basiskaart (IOE, 2025)

⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed, "Inventaris Onroerend Erfgoed", geraadpleegd 24 januari 2024, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

3.3 HISTORIEK EN CARTOGRAFISCHE BRONNEN

3.3.1 Onderzoek historische bronnen

Toponymie en geschiedenis⁷

De naam Peer werd voor het eerst vermeld in het Liber Aureus, waarin mogelijk een document uit 725 is overgeschreven, waarin de Heilige Willibrord zijn testament opmaakt. Peer komt daarin voor als Pedero. Latere schrijfwijzen zijn Pirus (1135) en Pyra (1178). Dit is afkomstig van pirus (betekent verharde weg). Andere bronnen geven dan weer aan dat de naam afkomstig zou zijn van Perre of Parre, wat "omheinde plaats" betekent.

In de gehuchten Heihuisken, Kloosterbos en Maarlo werden grafheuvels uit de ijzertijd onderzocht. Doch ook van het neolithicum zijn vondsten bekend.

Vermoedelijk was Peer een belangrijk Frankisch domein, toebehorend aan de Pepiniden. In de loop van de 8ste eeuw werd het, mogelijk door Pepijn van Herstal, geschonken aan de Abdij van Sint-Truiden. De graven van Loon, die aangesteld waren als voogd, streefden ernaar om steeds meer recht op het gebied te doen gelden, en in elk geval in 1259 behoorde Peer toe aan Loon, om in 1366 over te gaan naar het Prinsbisdom Luik. Het gebied werd in leen uitgegeven. De heerlijke rechten vielen in de 14de en 15de eeuw toe aan de familie Van der Mark, en daarna De Brimeu (1475), Van Gavere-Diepenbeek (1537-1602), Van Gavere-Fresin (1602-1692), Van Gavere-Aiseau en Van Arberg-Valengin (1692-1795). In 1623 werd de heerlijkheid Peer door Keizer Ferdinand II verheven tot graafschap. Het Kasteel van Peer heeft bestaan van omstreeks 1300 tot eind 15de eeuw. In 1950 werden de laatste bovengrondse sporen uitgewist.

Peer was een van de Goede Steden van het prinsbisdom Luik, die de stadstitel ontving op 9 februari 1367. Omstreeks dezelfde tijd werden versterkingen aangelegd, en omstreeks 1473 hadden ze een omtrek van 1700 meter. De stadsmuur was vrijwel cirkelrond. Omstreeks 1573 werd de vervallen versterking gemoderniseerd wegens aanhoudend oorlogsgeweld, en na de stadsbrand van 1619 werd een nieuwe muur gemetseld. Er waren drie stadspoorten, de Oude Poort richting Bree, de Kerkepoort richting Wijchmaal, en de Nieuwe Poort richting Grote-Brogel. Vanaf 1707 werd de muur geleidelijk geslecht: men gebruikte de stenen ervan. Omstreeks 1817 verdwenen ook de stadspoorten, terwijl van 1844-1850 ook de grachten gedempt werden.

De stadsfunctie hield in dat er een weekmarkt en een aantal jaarmarkten werden gehouden.

De stad kende veel krijgsgeweld: In 1394 en 1406, en op 13 mei 1483 vond een moordpartij plaats, toen de heer van Peer, Willem I van der Marck Lumey een oorlog uitvocht tegen Johan van Horne, prinsbisschop van Luik. De burgers hadden zich verschanst in de kerktoren, maar door een list verlieten ze de toren, waarna ze werden gevangengenomen en afgeslacht. Er vielen 1500 doden en Peer werd platgebrand.

Ook de Tachtigjarige Oorlog bracht veel ellende, in 1572 waren het de Oostenrijkse troepen, in 1599 staken muitende Spaanse troepen de kerk in brand. In 1619 volgde een stadsbrand ten gevolge van blikseminslag. De Slag van Sint-Nicolaasdag 1648, van burgers tegen Lotharingse troepen, leidde tot een aantal gesneuvelde inwoners, en in 1654 waren het opnieuw de Lotharingse troepen die de stad belaagden. Daarna ging het door met Franse, Hollandse, Oostenrijkse troepen en dergelijke.

⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed, "Inventaris Onroerend Erfgoed", geraadpleegd 14 maart 2024, <https://inventaris.onroenderfgoed.be/>, Wikipedia, "Aarschot".

Op 18 november 1798 was Peer in handen van de brigands van de Boerenkrijg, doch dezen werden snel verslagen.

Kerkelijk behoorde Peer met wijde omgeving (Ochinsala) tot de Abdij van Sint-Truiden, en in 1107 werd de kerk voor het eerst vermeld. Tussen 1107 en 1178 splitsten Eksel en Helchteren zich hiervan af als zelfstandige parochies; kort na 1249 volgde Grote-Brogel, inclusief Erpekom. In 1608 splitste ook Wijchmaal zich af, in 1851 volgde Linde en in 1966 ook Wauberg.

Het Agnetenklooster werd omstreeks 1430 gesticht en bleef bestaan tot einde 18de eeuw. In 1872 kwamen de Zusters van Maria naar Peer, en zij stichtten in enkele overgebleven gebouwen van het voormalige Agnetenklooster een bewaarschool en een Franse school. In 1942 kwam daarbij een huishoudschool en in 1959 een Humaniora.

3.3.2 Historische situatie aan de hand van cartografische bronnen

Een belangrijke bron van informatie wordt geleverd door het historisch kaartmateriaal. Dit om na te gaan of er bebouwing is geweest op het terrein in historische tijden, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd doorheen de tijd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn.

Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op kaarten geen garantie dat er geen bebouwing is geweest. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijkere bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er weinig of geen aandacht voor de burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Mogelijk eerder aanwezige middeleeuwse structuren waren misschien reeds verdwenen.

Vooreerst worden enkele pre-19de -eeuwse cartografische bronnen behandeld, zoals de Villaretkaart en de Ferrariskaart. De Villaretkaart is de eerste topografische kaart van een groot deel van de Zuidelijke Nederlanden. Ze werd gemaakt tussen 1745 en 1748 in opdracht van Lodewijk XV van Frankrijk en werd genoemd naar een van de makers, Jean Villaret (1703-1784). De Ferrariskaarten zijn een verzameling van 275 uiterst gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Ze zijn opgemaakt tussen 1771 en 1778 onder leiding van veldmaarschalk Joseph de Ferraris. Het is de eerste systematische kartering van het Belgische grondgebied, hoewel soms lokale verschuivingen mogelijk zijn.⁸

Het projectgebied viel buiten de grenzen van de Villaretkaart en de Popp-kaart. Bijgevolg is het projectgebied niet gekarteerd op de Villaretkaart en de Popp-kaart. De Ferrariskaart toont aan dat er een rivier/beek ten oosten van het projectgebied loopt. Deze zal hoogstwaarschijnlijk door het projectgebied lopen. Verder valt het projectgebied binnen weiland. Dit is ook terug te vinden in de Vandermaelenkaart. Op de Atlas der Buurtwegen loopt deze beek wel door het projectgebied.

⁸ 'Villaretkaart', in *Wikipedia*, 6 februari 2020, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Villaretkaart&oldid=55613913>; 'Ferrariskaarten', in *Wikipedia*, 26 december 2019, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Ferrariskaarten&oldid=55318413>.

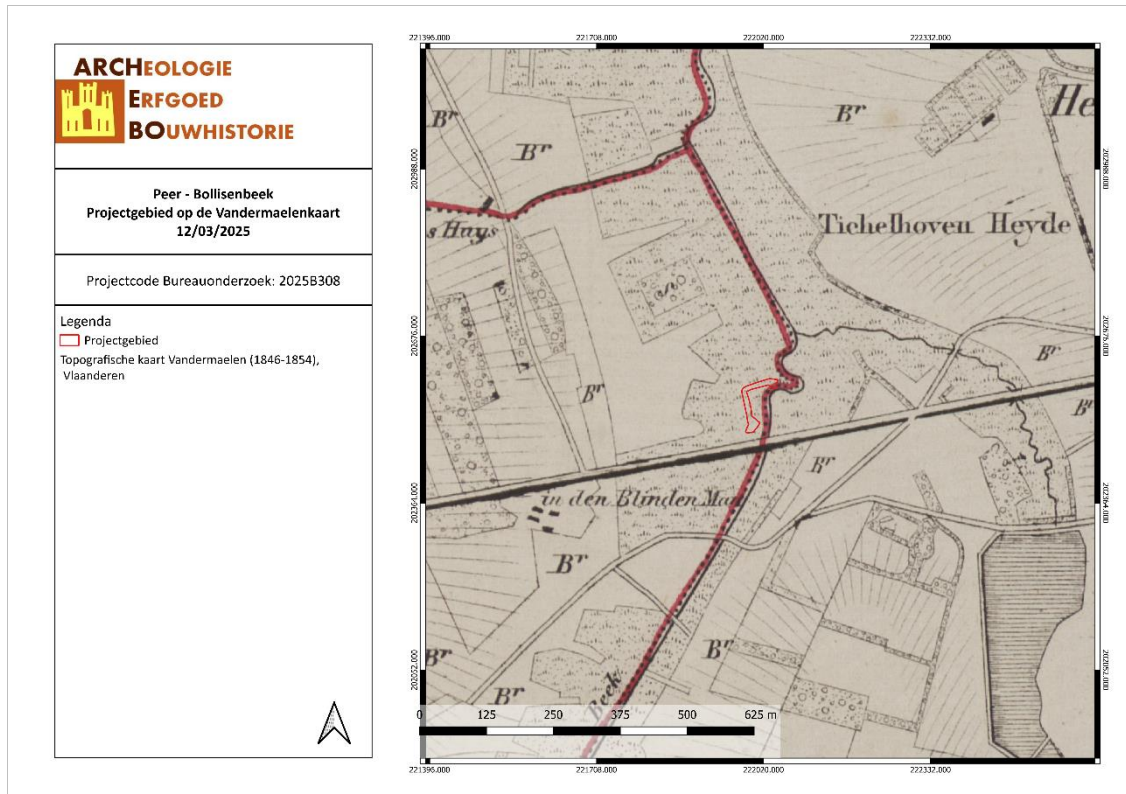
ARCHEOLOGIE ERFGOED BOUWHISTORIE
Peer - Bollisenbeek Projectgebied op de Ferrariskaart 12/03/2025
Projectcode Bureauonderzoek: 2025B308
Legenda □ Projectgebied Ferrariskaart (1777), Vlaanderen

PEBO/12/03/25/16 - Digitale aanmaak

Figuur 23: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2025)

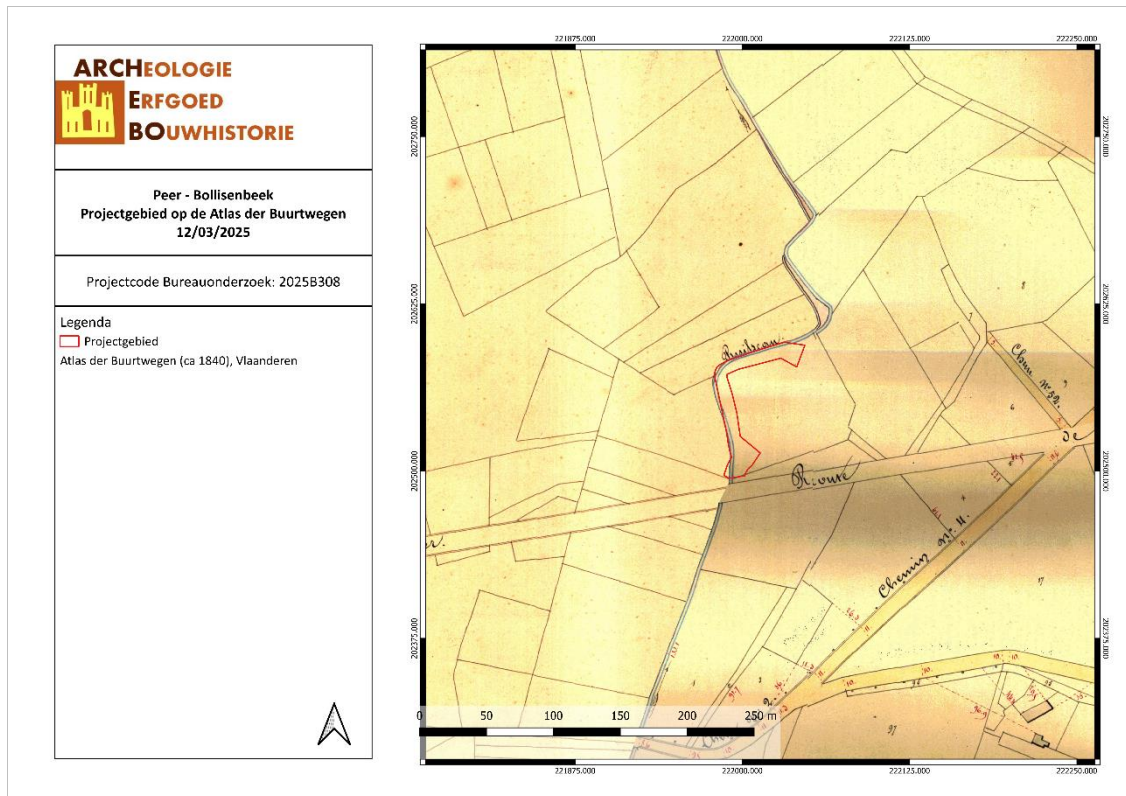
Vervolgens worden vier cartografische bronnen uit de 19de eeuw vergeleken. De Atlassen der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering van de wet van 10 april 1841. De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). Per toenmalige gemeente werd een atlas opgemaakt, met uitzondering van een aantal stadskernen.⁹ De kaarten Vandermaelen of Vandermaelenkaarten zijn een verzameling van historische kaarten van België, gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). Deze kaarten geven een gedetailleerd beeld van heel België en worden beschouwd als de opvolger van de Ferrariskaarten uit de periode 1771-1778. Met de Popp-kaarten wordt de verzameling van kadasterkaarten bedoeld die in de 19de eeuw uitgegeven werd door de Brugse drukker-uitgever Philippe Chrétien Popp (1805-1879). Een vierde bron is de topografische kaart van 1873.

PEBO/12/03/25/17 - Digitale aanmaak

Figuur 24: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2025)

⁹ Geopunt Vlaanderen, "Atlas der Buurtwegen", geraadpleegd 24 januari 2024, <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

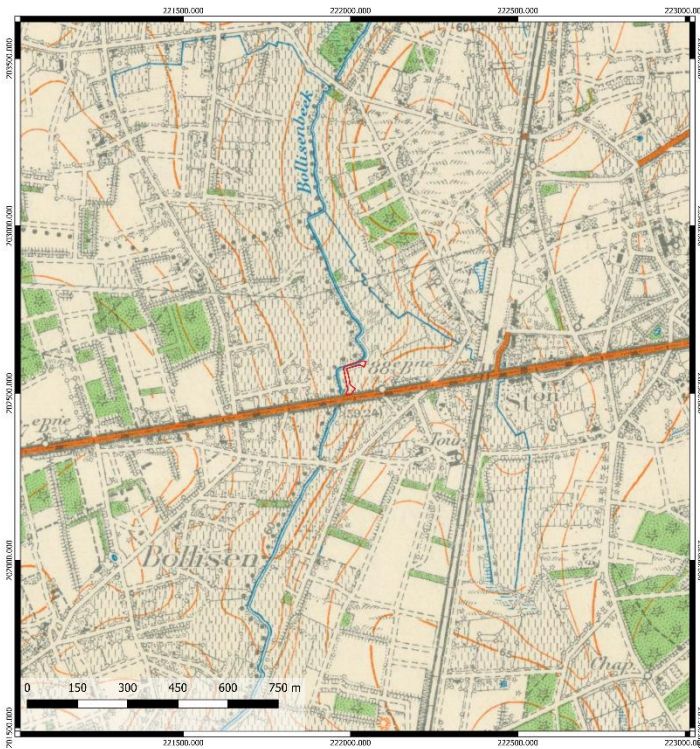
PEBO/12/03/25/18 - Digitale aanmaak

Figuur 25: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2025)

Vervolgens worden er topografische kaarten en luchtfoto's uit de 20ste en 21ste eeuw vergeleken.

Op de topografische kaarten van 1873, 1904 en 1939 is hetzelfde waar te nemen. Ten westen van het projectgebied loopt een beek. Waarschijnlijk moet het projectgebied dus iets verder naar het westen geprojecteerd worden en loop deze beek door het projectgebied. Vanaf de orthofoto van 1971 is deze beek niet meer terug te vinden in zijn meanderende vorm en loopt er ten oosten van het projectgebied een beek zonder meander. Tussen de periode van 1939 en 1971 is waarschijnlijk de bestaande beek gedempt en een rechtere beek aangelegd. Op de orthofoto van 2013 is duidelijk waar te nemen dat het volledige gebied begroeid is met bomen. Dit is de huidige situatie.

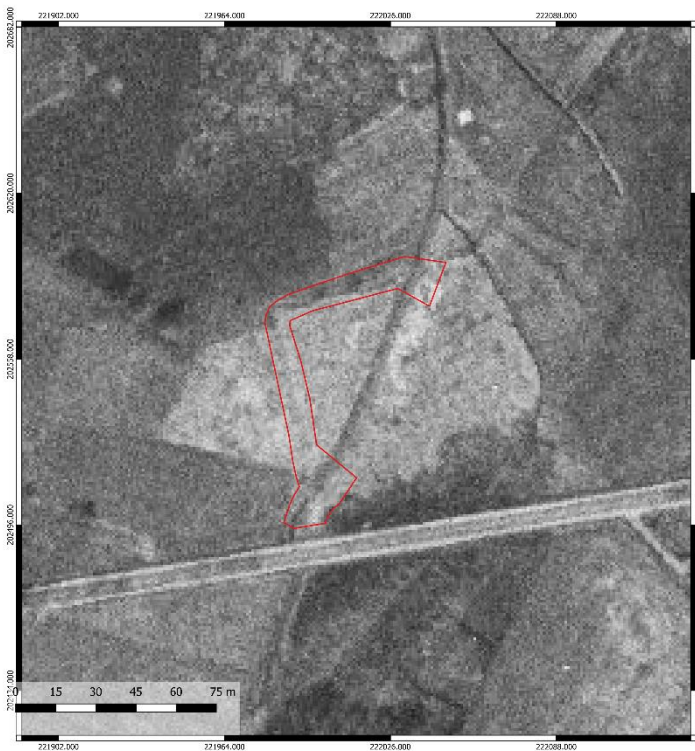
ARCHEOLOGIE ERFGOED BOUWHISTORIE
Peer - Bollisenbeek Projectgebied op de topografische kaart van 1939 12/03/2025
Projectcode Bureauonderzoek: 2025B308
Legenda Projectgebied Topografische Kaart 1939

PEBO/12/03/25/19 - Digitale aanmaak

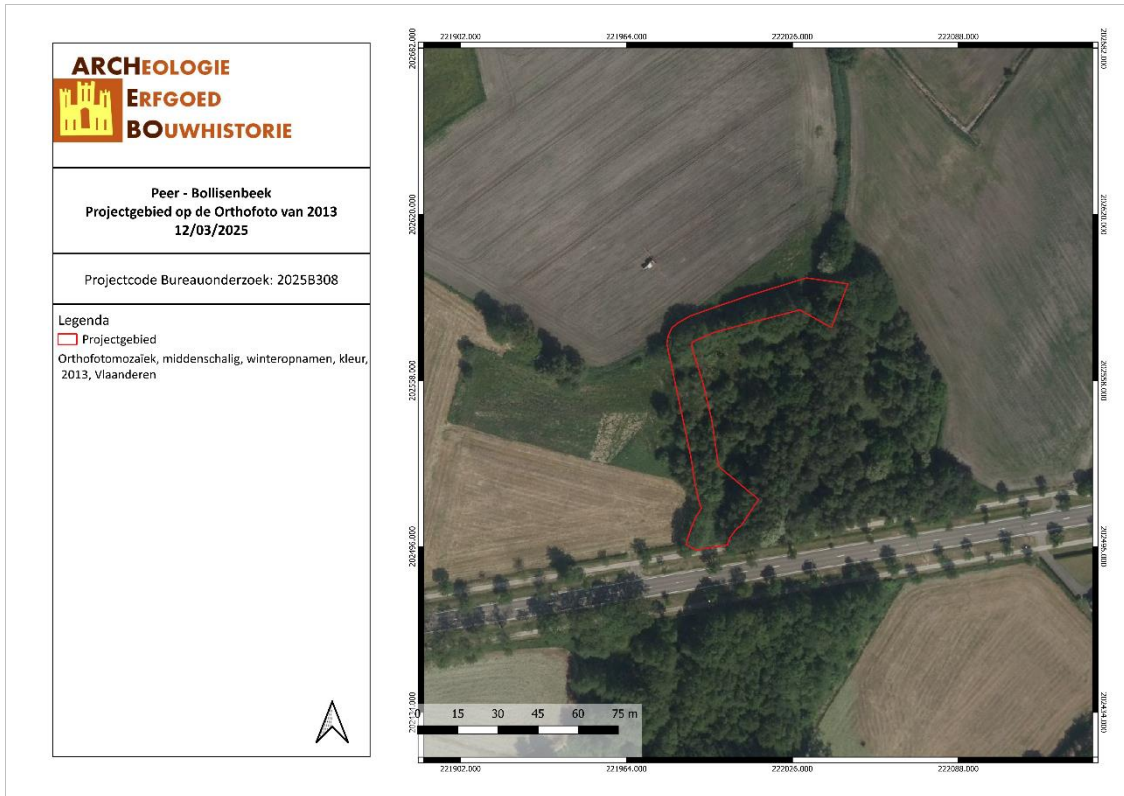
Figuur 26: Situering van het projectgebied op de Topografische Kaart van 1939 (Geopunt, 2025)

ARCHEOLOGIE ERFGOED BOUWHISTORIE
Peer - Bollisenbeek Projectgebied op de Orthofoto van 1971 12/03/2025
Projectcode Bureauonderzoek: 2025B308
Legenda Projectgebied Orthofotomozaïek, kleinschalig, zomeropnamen, panchromatisch, 1971, Vlaanderen

PEBO/12/03/25/20 - Digitale aanmaak

Figuur 27: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1971 (Geopunt, 2025)

PEBO/12/03/25/21 - Digitale aanmaak

Figuur 28: Situering van het projectgebied op Orthofoto van 2013 (Geopunt, 2025)

PEBO/12/03/25/22 - Digitale aanmaak

Figuur 29: Situering van het projectgebied op Orthofoto van 2024 (Geopunt, 2025)

3.4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Op basis van bovenstaande gegevens kan er een verwachting opgesteld worden naar mogelijke archeologische waarden binnen het projectgebied.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het volledige projectgebied binnen een V bodem. Het symbool V wordt gebruikt om de venige zones in het algemeen aan te duiden, die dan als niet gedifferentieerde eenheden op de kaarten voorgesteld zijn. Het complex V als 'niet gedifferentieerde gronden op veen', groepeert uiteenlopende textuurklassen waarbij de draineringstoestand en de profielontwikkeling niet verder wordt gespecificeerd. Deze groep omvat uiterst natte gronden op veen met meer dan 30% organische stof. De totale dikte van het veen overschrijdt zelden 60 cm. Onder het kleilig veen treft men humeuze donkere kleilaagjes aan die overgaan tot lichtgrijs zand. De waterhuishouding is zeer slecht, de bodems zijn permanent te nat. De veengronden zijn ongeschikt voor landbouw en bosbouw.¹⁰

Het projectgebied is landelijke gelegen nabij de dorpskern van Weichmaal. Het wordt verder omringd door natuurgebied, akker- en weilanden. Ten weten van het projectgebied is de noord-zuidverbinding N74 terug te vinden. De dichtstbijzijnde waterloop loopt in het noorden en zuiden door het projectgebied. Het projectgebied is dus gelegen in het dal van de rivier. Op de topografische kaart is de oude meanderende Bollisenbeek terug te vinden die doorheen het projectgebied loopt. Deze meanderende rivier is nog terug te vinden op de topografische kaart van 1939, nadien is deze gedempt. De trefkans voor steentijd sites in dit gebied is hierdoor dus eerder laag.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied een beek liep vanaf de 18de eeuw tot en met 1939. In de periode tussen 1939 en 1971 is deze beek gedempt en rechter getrokken. Deze is nu terug te vinden ten oosten van het projectgebied.

Binnen het projectgebied zijn er geen archeologische waarden bekend. Binnen een straal van 1 km rondom het projectgebied liggen 5 CAI locaties. Het gaat hierbij om allerlei metaaldetectievondsten zoals munten, wapens, kogelpunten en een identiteitsplaatje afkomstig uit de eerste of tweede wereldoorlog.

Door de ligging van het projectgebied in een recent gedempte beek is er geen hoog potentieel op het aantreffen van archeologische sporensites.

¹⁰ VAN RANST E. & SYS C., *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20.000)*, Gent, 2000, p. 107, 142, 179, 209.

4 RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het bureauonderzoek samengevat en geanalyseerd. Deze analyse leidt tot een advies voor een eventueel vervolgonderzoek of voor een vrijgave van het terrein. Dit advies dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

4.1 ALGEMEEN

Binnen fase 1 van het projectgebied zal de Bollisenbeek heraangelegd worden in een meander. Binnen deze meander zal de opdrachtgever dood hout inbrengen de bodemingreep bedraagt hier maximaal 1,35 m onder het mV. Alvorens deze werken kunnen starten zullen de bestaande bomen gekapt worden en de bestaande betonnen stuw zal verwijderd worden. Tot slot word de oude loop gelegen in het bos gedeeltelijk gedempt.

De grondwerken zullen de bodem verstoren tot op een diepte van ca. 1,35 m onder het mV.

4.2 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Het doel van dit bureauonderzoek was een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij kunnen volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*

Binnen het projectgebied zijn er geen archeologische waarden bekend. Binnen een straal van 1 km rondom het projectgebied liggen 5 CAI locaties. Het gaat hierbij om allerlei metaaldetectievondsten zoals munten, wapens, kogelpunten en een identiteitsplaatje afkomstig uit de eerste of tweede wereldoorlog.

2. *Welke info valt er te vinden over de voormalige constructies op het terrein?*

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied een beek liep vanaf de 18de eeuw tot en met 1939. In de periode tussen 1939 en 1971 is deze beek gedempt en rechter getrokken. Deze is nu terug te vinden ten oosten van het projectgebied.

3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van het historische kaart- en bronnenmateriaal?*

Het projectgebied is landelijke gelegen nabij de dorpskern van Weichmaal. Het wordt verder omringd door natuurgebied, akker- en weilanden. Ten weten van het projectgebied is de noord-zuidverbinding N74 terug te vinden. De dichtstbijzijnde waterloop loopt in het noorden en zuiden door het projectgebied. Het projectgebied is dus gelegen in het dal van de rivier. Op de topografische kaart is de oude meanderende Bollisenbeek terug te vinden die doorheen het projectgebied loopt. Deze meanderende rivier is nog terug te vinden op de topografische kaart van 1939, nadien is deze gedempt. De trefkans voor steentijd sites in dit gebied is hierdoor dus eerder laag.

Door de ligging van het projectgebied in een recent gedempte beek is er geen hoog potentieel op het aantreffen van archeologische sporensites.

4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

Omdat de bestaande meanderarm terug wordt opengelegd wordt er een verstoring verwacht binnen het projectgebied.

4.3 SAMENVATTING / ASSESSMENT BUREAUONDERZOEK

In deze samenvatting wordt een kort overzicht gegeven van de werkwijze van het bureauonderzoek en de belangrijkste conclusies. Bovendien wordt een afweging gemaakt van de noodzaak voor verder vooronderzoek voor de locatie.

4.3.1 Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek

Binnen fase 1 van het projectgebied zal de Bollisenbeek heraangelegd worden in een meander. Binnen deze meander zal de opdrachtgever dood hout inbrengen de bodemingreep bedraagt hier maximaal 1,35 m onder het mV. Alvorens deze werken kunnen starten zullen de bestaande bomen gekapt worden en de bestaande betonnen stuw zal verwijderd worden. Tot slot word de oude loop gelegen in het bos gedeeltelijk gedempt.

De grondwerken zullen de bodem verstoren tot op een diepte van ca. 1,35 m onder het mV.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het volledige projectgebied binnen een V bodem. Het symbool V wordt gebruikt om de venige zones in het algemeen aan te duiden, die dan als niet gedifferentieerde eenheden op de kaarten voorgesteld zijn. Het complex V als 'niet gedifferentieerde gronden op veen', groepeert uiteenlopende textuurklassen waarbij de draineringstoestand en de profielontwikkeling niet verder wordt gespecificeerd. Deze groep omvat uiterst natte gronden op veen met meer dan 30% organische stof. De totale dikte van het veen overschrijdt zelden 60 cm. Onder het kleilig veen treft men humeuze donkere kleilaagjes aan die overgaan tot lichtgrijs zand. De waterhuishouding is zeer slecht, de bodems zijn permanent te nat. De veengronden zijn ongeschikt voor landbouw en bosbouw.¹¹

Het projectgebied is landelijke gelegen nabij de dorpskern van Weichmaal. Het wordt verder omringd door natuurgebied, akker- en weilanden. Ten weten van het projectgebied is de noord-zuidverbinding N74 terug te vinden. De dichtstbijzijnde waterloop loopt in het noorden en zuiden door het projectgebied. Het projectgebied is dus gelegen in het dal van de rivier. Op de topografische kaart is de oude meanderende Bollisenbeek terug te vinden die doorheen het projectgebied loopt. Deze meanderende rivier is nog terug te vinden op de topografische kaart van 1939, nadien is deze gedempt. De trefkans voor steentijd sites in dit gebied is hierdoor dus eerder laag.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied een beek liep vanaf de 18de eeuw tot en met 1939. In de periode tussen 1939 en 1971 is deze beek gedempt en rechter getrokken. Deze is nu terug te vinden ten oosten van het projectgebied.

Binnen het projectgebied zijn er geen archeologische waarden bekend. Binnen een straal van 1 km rondom het projectgebied liggen 5 CAI locaties. Het gaat hierbij om allerlei metaaldetectievondsten zoals munten, wapens, kogelpunten en een identiteitsplaatje afkomstig uit de eerste of tweede wereldoorlog.

Door de ligging van het projectgebied in een recent gedempte beek is er geen hoog potentieel op het aantreffen van archeologische sporensites.

4.3.2 Samenvatting voor een niet-gespecialiseerd publiek

Het projectgebied is landelijke gelegen nabij de dorpskern van Weichmaal. Het wordt verder omringd door natuurgebied, akker- en weilanden. Ten weten van het projectgebied is de noord-zuidverbinding

¹¹ VAN RANST E. & SYS C., *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20.000)*, Gent, 2000, p. 107, 142, 179, 209.

N74 terug te vinden. De dichtstbijzijnde waterloop loopt in het noorden en zuiden door het projectgebied. Het projectgebied is dus gelegen in het dal van de rivier. Op de topografische kaart is de oude meanderende Bollisenbeek terug te vinden die doorheen het projectgebied loopt. Deze meanderende rivier is nog terug te vinden op de topografische kaart van 1939, nadien is deze gedempt. De trefkans voor steentijd sites in dit gebied is hierdoor dus eerder laag.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied een beek liep vanaf de 18de eeuw tot en met 1939. In de periode tussen 1939 en 1971 is deze beek gedempt en rechter getrokken. Deze is nu terug te vinden ten oosten van het projectgebied.

Binnen het projectgebied zijn er geen archeologische waarden bekend. Binnen een straal van 1 km rondom het projectgebied liggen 5 CAI locaties. Het gaat hierbij om allerlei metaaldetectievondsten zoals munten, wapens, kogelpunten en een identiteitsplaatje afkomstig uit de eerste of tweede wereldoorlog.

Door de ligging van het projectgebied in een recent gedempte beek is er geen hoog potentieel op het aantreffen van archeologische sporensites.

4.4 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat de geplande werken geen archeologisch bodemarchief zullen verstoren. Er zijn geen bijkomende maatregelen nodig.

5 BIBLIOGRAFIE

Publicaties

BEERTEN K., *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart – kaartblad 17*, Leuven.

GULLENTOPS F. & WOUTERS L., *Delfstoffen in Vlaanderen* Brussel 1996, 15–17.

LAGA P., LOUWYÉ S. & GEETS S., 'Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium)', *Geologica Belgica*, 4/1-2 (2001): p. 144.

VAN RANST E. & SYS C., *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20.000)*, Gent, 2000, p. 107, 142, 179, 209.

Online bronnen

Agentschap Onroerend Erfgoed. 'Inventaris Onroerend Erfgoed'. Geraadpleegd 17 januari 2017. <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

'Ferrariskaarten'. In *Wikipedia*, 26 december 2019. <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Ferrariskaarten&oldid=55318413>.

'Geopunt', z.d. <https://www.geopunt.be/>.

Geopunt Vlaanderen. 'Atlas der Buurtwegen'. Geraadpleegd 2 januari 2017. <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

'Villaretkaart'. In *Wikipedia*, 6 februari 2020. <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Villaretkaart&oldid=55613913>.

6 FIGURENLIJST

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen	4
Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2025) .	6
Figuur 3: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2024 (Geopunt, 2025)	6
Figuur 4: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2025 (Geopunt, 2025)	8
Figuur 5: Bestaande toestand (Opdrachtgever, 2025)	9
Figuur 6: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2025).....	9
Figuur 7: Nieuwe Toestand (Opdrachtgever, 2025)	10
Figuur 8: Doorsnedes (Opdrachtgever, 2025)	11
Figuur 9: Lengteprofielen (Opdrachtgever, 2025)	11
Figuur 10: Hoogteprofiel doorheen het plangebied (O-W) (Geopunt, 2025)	13
Figuur 11: Hoogteprofiel doorheen het plangebied (N-Z) (Geopunt, 2025)	13
Figuur 12: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2025).....	13
Figuur 13: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2025)	14
Figuur 14: Situering van het projectgebied op de Landschapskaart (Geopunt, 2025)	15
Figuur 15: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (Geopunt, 2025)	16
Figuur 16: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200 000 (Geopunt, 2025)	17
Figuur 17: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50 000 (Geopunt, 2025) .	20
Figuur 18: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2025)	21
Figuur 19: Situering van het projectgebied op de Bodemgebruikskarta (DOV, 2025)	22
Figuur 20: Situering van het projectgebied op de Potentiële bodemerosiekaart (DOV, 2025)	22
Figuur 21: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2025)	23
Figuur 22: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2025)	24
<i>Figuur 23: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2025)</i>	<i>27</i>
Figuur 24: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2025)	28
Figuur 25: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2025).....	29
Figuur 26: Situering van het projectgebied op de Topografische Kaart van 1939 (Geopunt, 2025)	30
Figuur 27: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1971 (Geopunt, 2025)	30
Figuur 28: Situering van het projectgebied op Orthofoto van 2013 (Geopunt, 2025)	31
<i>Figuur 29: Situering van het projectgebied op Orthofoto van 2024 (Geopunt, 2025)</i>	<i>31</i>

7 PLANNENLIJST

PEBO/12/03/25/1 - Digitale aanmaak	6
PEBO/12/03/25/2 - Digitale aanmaak	6
PEBO/12/03/25/3 - Digitale aanmaak	8
PEBO/12/03/25/4 - Digitale aanmaak	9
PEBO/12/03/25/5 - Digitale aanmaak	13
PEBO/12/03/25/6 - Digitale aanmaak	14
PEBO/12/03/25/7 - Digitale aanmaak	15
PEBO/12/03/25/8 - Digitale aanmaak	16
PEBO/12/03/25/9 - Digitale aanmaak	17
PEBO/12/03/25/10 - Digitale aanmaak	20
PEBO/12/03/25/11 - Digitale aanmaak	21
PEBO/12/03/25/12 - Digitale aanmaak	22
PEBO/12/03/25/13 - Digitale aanmaak	22
PEBO/12/03/25/14 - Digitale aanmaak	23
PEBO/12/03/25/15 - Digitale aanmaak	24
PEBO/12/03/25/16 - Digitale aanmaak	27
PEBO/12/03/25/17 - Digitale aanmaak	28
PEBO/12/03/25/18 - Digitale aanmaak	29
PEBO/12/03/25/19 - Digitale aanmaak	30
PEBO/12/03/25/20 - Digitale aanmaak	30
PEBO/12/03/25/21 - Digitale aanmaak	31
PEBO/12/03/25/22 - Digitale aanmaak	31